

**O‘ZBEKISTONNING MUSTAQILLIKDAN OLDINGI VA MUSTAQILLIK
DAVRIDAGI HAYOTI**

Baltaboyeva Malohat Ortiqaliyevna

Farg‘ona davlat universiteti o‘qituvchisi

Kirish: O‘zbekistonning tarixi mustaqillikdan oldingi va mustaqillikdan keyingi davrda sezilarli o‘zgarishlarni o‘z ichiga oladi. Sovet Ittifoqi tarkibidagi respublika sifatida, O‘zbekiston o‘zining siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy hayotida muhim o‘zgarishlarni boshdan kechirdi. 1991-yilda mustaqillikka erishganidan so‘ng, mamlakat yangi davlat sifatida o‘zining rivojlanish yo‘lida ko‘plab qiyinchiliklarga duch keldi, ammo katta yutuqlarga erishdi. Ushbu maqolada O‘zbekistonning mustaqillikdan oldingi va mustaqillik davridagi hayoti tahlil qilinadi.

Siyosiy Tizim: O‘zbekiston 1924-yilda Sovet Ittifoqi tarkibida tashkil etildi. Sovet rejimining qat’iy nazorati ostida, mamlakatda kommunistik ideologiya, markazlashgan rejalashtirish va kollektivlashgan qishloq xo‘jaligi siyosati amalga oshirildi.

Iqtisodiy Rivojlanish: Sovet davrida O‘zbekiston sanoat va qishloq xo‘jaligi sohalarida katta o‘zgarishlarga duch keldi. Biroq, bu davrda ko‘plab iqtisodiy resurslar va ishlab chiqarish tarmoqlari markaziy rejim tomonidan boshqarildi, bu esa mahalliy ehtiyojlarga moslashmaslikka olib keldi.

Ijtimoiy Hayot: Ijtimoiy hayotda katta o‘zgarishlar yuz berdi. Ta’lim tizimi, sog‘liqni saqlash va madaniyat sohalarida sovet modeliga moslashish, yangi institutlar va tizimlarni yaratishga olib keldi. Shu bilan birga, milliy an’analar va madaniyatni saqlashga qaratilgan cheklovlar mavjud edi.

Siyosiy va iqtisodiy muammolar siyosiy repressiya: Sovet davrida siyosiy repressiya va erkinlikning cheklanishi, o‘z fikrini ifoda etishdagi qiyinchiliklar aholi hayotiga salbiy ta’sir ko‘rsatdi.

Iqtisodiy qiyinchiliklar: Markaziy rejalashtirish va kapitalni bir markazda to‘plash siyosati, ko‘plab iqtisodiy muammolarni keltirib chiqardi, shu jumladan, ishlab chiqarishdagi samaradorlik va resurslarning samarasiz ishlatilishi.

Siyosiy O‘zgarishlar: 1991-yilda O‘zbekiston mustaqillikka erishdi va yangi davlat sifatida xalqaro miqyosda tan olindi. Mustaqillik siyosiy tizimni qayta tashkil etish, yangi qonunlar va institutlarni yaratishni talab qildi.

Iqtisodiy islohotlar: Mustaqillikdan so‘ng, bozor iqtisodiyotiga o‘tish va iqtisodiy islohotlarni amalga oshirish bo‘yicha katta qadamlar qo‘yildi. Davlat sektori va xususiy sektorning muvozanatini saqlash, iqtisodiy diversifikatsiya va investitsiyalarni jalb qilish yo‘lida islohotlar amalga oshirildi.

Ijtimoiy rivojlanish: Ta’lim va sog‘liqni saqlash sohalarida amalga oshirilgan islohotlar, yangi tizimlarning joriy etilishi ijtimoiy xizmatlarning sifatini oshirishga yordam berdi.

Yutuqlar va qiyinchiliklar siyosiy barqarorlik: Siyosiy barqarorlikni saqlash va demokratik institutlarni rivojlantirishga erishildi. Demokratik saylov tizimlari va huquqiy davlat tamoyillari ishlab chiqildi.

Iqtisodiy yutuqlar: Iqtisodiy rivojlanish va modernizatsiya, yangi infratuzilma ob'ektlari, sanoat va xizmatlar sektori rivoji orqali erishildi. Tashqi savdo va investitsiyalarni kengaytirish mamlakat iqtisodiy o'sishini qo'llab-quvvatladi.

Ijtimoiy islohotlar: Ta'lim va sog'liqni saqlash sohasida amalga oshirilgan islohotlar, yangi tibbiy markazlar va ta'lim muassasalarining qurilishi ijtimoiy farovonlikni oshirdi.

Xulosa O'zbekistonning mustaqillikka erishish davri va mustaqillikdan oldingi hayoti o'rtasidagi farq sezilarli. Sovet davrida mamlakat siyosiy va iqtisodiy markazlashgan tizimdan foydalanilgan bo'lsa, mustaqillikdan so'ng, mamlakat yangi siyosiy va iqtisodiy tizimlarni yaratish yo'lida katta qadamlar qo'ydi. Mustaqillikdan keyingi davrda O'zbekiston sezilarli yutuqlarga erishdi, ammo hali ham mavjud qiyinchiliklar va muammolarni hal qilish zarurati mavjud. Mamlakatning kelgusi rivoji uchun bu yutuqlardan foydalanish va yangi imkoniyatlarni yaratishda davom etish muhim ahamiyatga ega.